

aldus besloten college 8-1-2019

De gemeenteraad

datum:	8 januari 2019	onderwerp:	Reactie onderzoeksrapport jeugdhulp Rekenkamer
ons kenmerk:	1171602 / 1410393	uw kenmerk:	
inlichtingen bij:	mevrouw S. Büter	uw brief van:	
telefoonnummer:	(0314) 377 327	bijlage	--

Geachte leden van de gemeenteraad,

Van maart t/m oktober 2018 heeft de Rekenkamer van de gemeente Doetinchem in opdracht van u als raad, een onderzoek uitgevoerd naar het jeugdhulpbeleid in Doetinchem. Tijdens de beeldvormende raadsbijeenkomst van 15 november 2018 heeft de Rekenkamer het onderzoeksrapport "Zicht op jeugdhulp, dat zal de raad een zorg wezen", aangeboden aan de gemeenteraad. Naar aanleiding van deze beeldvormende raadsbijeenkomst, heeft de gemeenteraad het college van B&W verzocht om een reactie. Met deze brief komen wij tegemoet aan uw verzoek. Hierbij richten we ons op het proces van het onderzoek, de conclusies en de aanbevelingen. Tot slot reflecteren we op de toelichting van het rapport door de leden van de Rekenkamer tijdens de beeldvormende raadsvergadering.

Proces

Voorafgaand aan het aanbieden van het onderzoeksrapport aan de gemeenteraad is het college van B&W niet in de gelegenheid gesteld voor bestuurlijk wederhoor. In september is het conceptrapport (exclusief conclusies en aanbevelingen) beschikbaar gesteld door de Rekenkamer voor ambtelijk wederhoor om de feiten in het conceptrapport te controleren. Deze ambtelijke reactie is op 26 september 2018 verzonden aan de Rekenkamer. De check op feitelijke onjuistheden is uitgevoerd door betrokken beleidsmedewerkers op het beleidsveld jeugd, waarbij ook navraag is gedaan bij een lid van het managementteam van het Buurtplein over eventuele feitelijke onjuistheden. De gemeentesecretaris heeft op 16 oktober hierop reactie ontvangen, waarin vermeld stond tot welke aanpassingen deze controle heeft geleid in het conceptrapport. Daarna heeft de Rekenkamer het laatste hoofdstuk Conclusies en Aanbevelingen geformuleerd.

Voor het onderzoek is een documentenanalyse uitgevoerd en er hebben interviews plaatsgevonden. Kenmerkend voor de interviews is geweest dat het afzonderlijke interviews zijn geweest. De geïnterviewde hebben een conceptverslag gehad van hun eigen (groeps)interview om op te reageren en vervolgens is dat omgezet naar een definitief verslag. De diverse respondenten zijn niet in kennis gesteld van de verslagen van de andere afgenomen interviews. Het onderzoeksrapport is daarmee gebaseerd op dat wat de onderzoekers uit de documentenanalyse hebben gehaald en uit de afzonderlijke interviews. Voor zover het college dit kan beoordelen zijn er geen reflecties opgehaald van respondenten over de uitspraken van andere respondenten in de diverse interviews. Het college hecht er aan hier specifiek aan te refereren. Bij de toelichting door de

Rekenkamer op 15 november, werd de suggestie gewekt dat o.m. het Buurtplein de mogelijkheid heeft gehad te reageren op bevindingen/uitspraken van andere geïnterviewde. Dit was echter niet de kenmerkende werkwijze van het onderzoek.

Conclusies en Aanbevelingen

Het college is verheugd te lezen dat het jeugdhulpbeleid in Doetinchem grotendeels op orde is. Het onderzoeksrapport geeft weer dat de gemeente Doetinchem heeft gekozen om een integraal beleidsplan op te stellen voor het sociaal domein. Op basis daarvan wordt geconcludeerd dat er geen specifiek jeugdhulpbeleid is en dat het beleid ondergebracht is in de nadere regels jeugdhulp, de uitvoeringsagenda en de verordening. Dit zijn echter documenten die over de uitvoering en regelgeving van het jeugdbeleid gaan en daarmee het beleid specificeren. De gemeenteraad van de Doetinchem heeft op 12 april 2017 besloten dat het beleidskader sociaal domein, het beleid bepaalt voor de verantwoordelijkheden die de gemeente heeft in het kader van de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet. Gericht op de uitvoering en toegang tot jeugdhulp is aanvullend door het college van B&W beleid vastgesteld over de implementatie van de werkwijze met jeugd- en gezinswerkers.

De Rekenkamer concludeert dat de rolverdeling bij de kaderstelling ontbreekt. Het college is van mening dat er geen discrepantie bestaat tussen de rol van het college en de gemeenteraad in deze. Het beleidskader Sociaal Domein is een door de gemeenteraad vastgesteld kader. Vervolgens is het aan het college om het beleid voor het sociaal domein uit te voeren. Uit het gespreksverslag (zie bijlage) van het interview dat gehouden is met de wethouder Jeugd is deze rolverdeling als dusdanig weergegeven door de wethouder. Zowel in het onderzoeksrapport als in de toelichting door de leden van de Rekenkamer op 15 november is een ander beeld geschetst. Het college betreurt dit.

In het onderzoek stelt de rekenkamer vast dat het onduidelijk is hoe de gemeente de regierol invult, met name als het gaat om vroegsignalering van problemen bij jongeren. Dit komt volgens de Rekenkamer niet tot uitdrukking in de uitvoeringsagenda Jeugd. Het college erkent dat dit niet specifiek beschreven is in de uitvoeringsagenda. Het college heeft de regierol op het gebied van vroegsignalering belegd met de implementatie van de werkwijze van jeugd- en gezinswerkers. De jeugd- en gezinswerkers hebben de regierol bij jeugdigen en gezinnen waar extra ondersteuning nodig is. Door hen in de wijken, dichtbij de gezinnen, op scholen te positioneren, hebben zij een nadrukkelijke rol in de vroegsignalering. Daarbij werken ze nauw samen met jeugdverpleegkundigen van Yunio en komen ze ook bij peuter- en kinderopvanglocaties. Met andere woorden, de jeugd- en gezinswerkers komen op de vindplaatsen van jeugdigen en hebben nauwe contacten met de professionals van die vindplaatsen.

Met de implementatie van werkwijze in de toegang met jeugd- en gezinswerkers hebben we een verbetering aangebracht in de toegang tot jeugdhulp. We zijn blij dat ook dit onderzoek dat concludeert. Het college snapt dat er nog ontwikkelpunten liggen om de functie van jeugd- en gezinswerkers nog beter tot zijn recht te laten komen. Het Buurtplein werkt sinds maart/april 2018 met een volledige bezetting van jeugd- en gezinswerkers in alle wijken. Deze functie is nieuw en moet zich nog (door)ontwikkelen. Het Buurtplein heeft in oktober en november 2018 een zelfevaluatie van de werkwijze jeugd- en gezinswerkers uitgevoerd. Begin december heeft de gemeente die ontvangen. De uitkomsten van deze evaluatie en mogelijke verbeterpunten zullen we begin 2019 met u als gemeenteraad delen.

Onder punt 4 toegang wordt in het rapport tevens vermeld dat er onvoldoende grip is op het verwijsgedrag van huisartsen. Het college wil hierbij benadrukken dat huisartsen in de jeugdwet een zelfstandige verwijzbevoegdheid naar jeugdhulp hebben. Dat huisartsen

verwijzen is daarmee een gegeven en het college vindt dat de gemeente of het Buurtplein niet op de stoel van de huisarts mag gaan zitten. Het college werkt wel hard aan het inzichtelijk krijgen van hoeveel jeugdhulp door huisartsen en andere externe verwijzers ingezet wordt. Met dat inzicht kunnen we in gesprek met huisartsen over de mogelijkheden om de verwijzing naar jeugdhulp te verminderen en/of de mogelijkheden om alternatieve vormen van zorg en ondersteuning in te zetten. Op basis van gesprekken met huisartsen die al hebben plaatsgevonden en voorbeelden vanuit andere gemeenten hebben we in de begroting voor 2019 middelen gereserveerd om praktijkondersteuners jeugd te kunnen inzetten bij huisartsenpraktijken.

Het college deelt de conclusie dat er nog onvoldoende cijfermatig inzichtelijk is gericht op het behalen van resultaten op het ingezette beleid. Het college heeft u als raad een aantal keren via een informatieve raadsbijeenkomst meegenomen in dat wat er speelt en welke ontwikkelingen er zijn rondom de jeugdhulp. Daarnaast heeft het college geanticipeerd op de ervaringen die opgedaan zijn in 2015 en begin 2016 met de inrichting van de toegang zoals we die in Doetinchem hadden vormgeven. Met de implementatie van de jeugd- en gezinswerkers en de samenvoeging van onderdelen van het voormalige Zorgplein en het Buurtplein zijn er inmiddels verbeterde resultaten merkbaar binnen de toegang naar jeugdhulp. Dat blijkt ook uit dit onderzoek van de Rekenkamer en is eerder naar voren gekomen in het onderzoek dat de samenwerkende inspecties voor het sociaal domein in Doetinchem hebben uitgevoerd.

In de beleving van het college is de raad op basis van de reguliere P&C documenten voortdurend op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen van de budgetten binnen het sociaal domein. In de jaarstukken¹ van de verschillende jaren is verantwoord welke tekorten er zijn ontstaan en welke verklaring daarvoor volgens het college te geven is. Daarbij heeft het college de raad regelmatig geïnformeerd over wat er wel en niet mogelijk was rondom duiding van cijfers binnen het sociaal domein. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door onbetrouwbaarheid van cijfers vanwege onvolledig zijn van de registratiesystemen. Voor jeugdhulp komt daarbij dat een deel van de uitgaven niet beïnvloedbaar is door de wettelijke mogelijkheid van externe verwijzers.

Inmiddels is door het college het besluit genomen om de discrepantie tussen inkomsten en uitgaven diepgaand onder de loep te nemen. Dit is ook opgenomen in de begroting 2019 en hiervoor wordt onder andere de taskforce sociaal domein uitgevoerd. Als daar uitkomsten van zijn verwachten we dat we voor Doetinchem betere analyses kunnen maken over de aansluiting beleid en uitvoering, de oorzaken van de tekorten en daarop gerichte maatregelen kunnen voorstellen aan de gemeenteraad. Het college houdt via de actieve informatieplicht en de reguliere P&C documenten de raad hierover op de hoogte.

Naar de mening van het college heeft de raad een duidelijke rol en positie als kader stellend en hoogste orgaan van de gemeente. Het college wil in samenwerking met de raad graag op zoek naar hoe de beleidsdoelstellingen scherper geformuleerd kunnen worden met criteria en parameters. Met de tijd doen we hier ook meer ervaring in op. De afgelopen drie jaar hebben in het teken gestaan van de inrichting van de uitvoering en het anticiperen op wat nodig is in Doetinchem. Het College betreurt dat er door de toelichting van de leden van de Rekenkamer op 15 november het beeld is ontstaan, dat we nog op het punt van 3 jaar geleden staan. Er is de afgelopen 3 jaar veel gebeurd en ontwikkeld en het college wil daar op voortbouwen. Met de Taskforce en de tekorten in

¹ Opgemerkt moet worden dat ten tijde van de documentenanalyse de jaarstukken 2017 nog niet gereed waren. De onderzoekers hebben daardoor alleen de jaarstukken 2016 gezien.

de jeugdbudgetten hebben we nog grote gezamenlijke uitdagingen waar we als gemeente Doetinchem voor staan.

Tot slot

Het college realiseert zich dat bovenstaande een uitgebreide reactie is die wellicht wat afwijkt van een regulier bestuurlijk wederhoor. Dit komt voort uit de stellige conclusies en behandeling in de beeldvormende raad door de rekenkamer die het college, op basis van de inhoud, op basis van de basis vraagstelling van de rekenkamer en op basis van de gezette stappen in de afgelopen jaren, niet kan staven. Het college is zich samen met de gemeenteraad bewust van de grote opdrachten die we op het gebied van het jeugdbeleid en de uitvoering van de Jeugdwet hebben. En zeker lopen we ook in Doetinchem tegen een divers aantal zaken aan zoals we ook boven benoemd hebben, zaken die ook zeker op landelijk niveau te herkennen zijn. Middels separate besluitvorming omtrent bijvoorbeeld de jeugd- en gezinswerkers heeft het college van B&W getracht hier op te anticiperen. Onze uitvoeringsorganisatie Buurtplein vormt onze oren en ogen in de wijken en wij zien ook hier dat goede resultaten behaald zijn.

Het college van B&W is het met de Rekenkamer eens dat we gezamenlijk met de gemeenteraad een taak voor ons hebben te kijken naar monitoring, resultaatgerichte benadering (etc.) om ons beleid en onze uitvoering, ten behoeve van die jongeren die het nodig hebben, nog verder te verbeteren. Het college hecht er zeer aan dat de gemeenteraad hier een belangrijke rol in blijft hebben met betrekking tot de kaderstelling en het kunnen controleren en monitoren van ons beleid.

Graag zijn we bereid deze reactie mondeling toe te lichten en overige vragen over het onderzoeksrapport, "Zicht op jeugdhulp, dat zal de raad een zorg wezen" te beantwoorden, in een beeldvormende raadsbijeenkomst.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Doetinchem,

secretaris

burgemeester